

ตัวแบบความสำเร็จในการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Achievement Model for Management of Sub – District Municipality in the Northeast Region, Thailand

ปฏิมาภรณ์ อรรคนันท์^{1*}, ปกติ โพธิ์สิงห์¹, ยุภาพร ยูภาศ¹
Patimaporn Akkanan^{1*}, Pakdee Phosing¹, Yupaporn Yupas¹

¹คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

*Corresponding Author; Email: tuktik5444@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 3) เพื่อสร้างและยืนยันตัวแบบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาทุนมนุษย์ของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 248 แห่ง ได้มาโดยการสุ่มโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane 1973) ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้แก่ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการพยากรณ์แบบพหุคูณ ระยะที่ 2 ศึกษาสร้างรูปแบบและยืนยันรูปแบบการพัฒนาทุนมนุษย์ของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้บริหารเทศบาลตำบล หรือผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 20 คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในมากที่สุด 12 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ ด้านสมรรถนะหลัก ($\bar{X} = 3.98$) ด้านการติดต่อสื่อสาร ($\bar{X} = 3.94$) และด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 3.93$)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ปัจจัยด้านคุณธรรมและจริยธรรม ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านสมรรถนะหลัก และปัจจัยด้านธรรมาภิบาลในองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีอำนาจในการพยากรณ์ได้ ร้อยละ 89.20 สามารถเขียนให้อยู่ในสมการมาตรฐาน ดังนี้ $Z = 0.466Z_{10} + 0.179Z_{11} + 0.274Z_4 + 0.254 Z_5$

3. รูปแบบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่ละปัจจัยที่เป็นประเด็นขององค์ประกอบที่มีผลต่อตัวแบบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า 1) ปัจจัยด้านคุณธรรมและจริยธรรม ควรส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานภายในองค์กรอย่างเป็นธรรมตามบทบาทหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ 2) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนผู้มีส่วนร่วมในการ

แสดงความคิดเห็นตัดสินใจในการบริหารจัดการองค์กรอย่างเท่าเทียม 3) ปัจจัยด้านสมรรถนะหลักส่งเสริมให้บุคลากรได้รับความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ และ 4) ปัจจัยด้านธรรมาภิบาลในองค์กร ควรยึดหลักการมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริการงานโดยยึดหลักนิติธรรมเป็นแนวทางจัดองค์กร สร้างความความตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตนเองสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม

คำสำคัญ : ตัวแบบความสำเร็จ, การบริหารจัดการ, ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

ABSTRACT

This research aimed to (1) study the management of sub-district municipality in the Northeast Region, (2) study the factor influence the management' s achievement of Sub – District Municipality in the Northeast Region, and (3) build and confirm the achievement model of Management of Sub – District Municipality in the Northeast Region. The sample was 248 Sub-District Municipalities in the Northeast Region. The instrument was questionnaire the rating scale. The statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson Product Moment Correlation and Multiple Regression Analysis. The target population for building and confirming the achievement model of management were the expertise, the scholar person and executive for 20 persons, they were selected by purposive sampling. The data was analyzed by content analysis. The research results were found as follows;

1. The management of sub-district municipality in the Northeast Region as overall and all aspect were at high level, ranking mean from highest to lowest for three; the core competency ($\bar{X} = 3.98$), the communication ($\bar{X} = 3.94$) and the information ($\bar{X} = 3.93$) respectively.

2. The factor influence the management's achievement of Sub-district municipality in the Northeast Region by statistical significant at 0.05 levels were the morality and ethics, the participation, the competency and the good governance. These factors could predict the management's achievement for 89.20%; the standard equation was; $Z = 0.466Z_{10} + 0.179Z_{11} + 0.274Z_4 + 0.254 Z_5$

3. The achievement model of Management of Sub – District Municipality in the Northeast Region consist of (1) Morality and Ethics by promoting and supporting the performance justice, (2) Participation by promoting the people participate on local management, (3) Core competency by promoting personnel to train about knowledge and ability in performance, (4) Good Governance by holding the principle of participation on planning, the rule of law for operating the organization with establish the awareness of their own rights and responsibilities in society.

Keywords: Achievement Model, Management, Factors effecting Achievement

บทนำ

การบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทยนั้น นับตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เมื่อ พ.ศ. 2475 รัฐบาลได้เลือกที่จะนำหลักการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินทั้งสามหลักการนี้มาผสมผสานกันเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในประเทศชาติมากที่สุด ได้มีการแบ่งราชการแผ่นดินออกเป็นราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งแต่ละส่วนมีความจำเป็นและมีบทบาทในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนตามขอบเขตอำนาจที่มีอยู่และตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการปรับปรุงการบริหารราชการแผ่นดินให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง (สวาท ศิริโกมุท, 2547:1)

ในปี พ.ศ. 2545 ประเทศไทยได้ปฏิรูประบบราชการครั้งใหญ่ โดยวางกรอบแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินได้อย่างชัดเจน ในมาตรา 3/1 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กล่าวคือ “ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเกิดสัมฤทธิ์ผลต่อภารกิจภาครัฐ แต่ด้วยในปัจจุบันสังคมไทยได้ปรับตัวเข้าสู่ยุคของการเปลี่ยนแปลงจากชนบทสู่เมืองอย่างต่อเนื่อง ขณะที่การพัฒนาชนบทกับเมื่อมีลักษณะแยกส่วน ส่งผลให้เกิดความไม่สมดุลของการพัฒนาของชุมชนชนบท พร้อมกันนี้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ระบุเพิ่มเติมว่าวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นสะท้อนถึงความไม่สมดุลของกระบวนการพัฒนาประเทศประกอบกับการที่ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็วขณะที่กระแสโลกาภิวัตน์ ได้นำระบบเศรษฐกิจยุคใหม่และการสื่อสารไร้พรมแดนเข้ามา ความรวดเร็วการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ภาวะความเป็นเมืองมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549 :5)

การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในห้วงเวลาที่ผ่านมามีได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 คือด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งได้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย ทั้งปัญหาการร้องเรียนของประชาชนต่อหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบอำนาจของรัฐ สอดคล้องกับการวิจัยของ พรเพ็ญ อยู่บำรุง (2551 : 105 – 109) ได้สะท้อนให้เห็นถึงสาเหตุต่างๆ ของปัญหาการบริหารจัดการเทศบาลตำบล ด้วยเหตุที่ ประชาชนขาดโอกาสแสดงความคิดเห็น และขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจให้ความเห็นชอบต่อโครงการ เทศบาลตำบลขาดความเสมอภาคในการให้บริการ บุคลากรก็ยังไม่เพียงพอต่อภารกิจงาน ประกอบกับการปฏิบัติงานบางเรื่องไม่ตรงกับตำแหน่งงาน หนึ่งคนทำงานหลายอย่างเกินกำลังความสามารถ กระบวนการสรรหาส่วนใหญ่อยู่ภายใต้ระบบอุปถัมภ์ ส่วนงบประมาณ ก็ยังไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ เทศบาลก็ควรจะต้องมีการพัฒนาจัดเก็บรายได้ให้ครอบคลุม ยุติธรรมและทั่วถึง การส่งมอบงานโครงการและกิจกรรมต่างๆ ยังมีความล่าช้าโดยขาดความจริงใจที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน ซึ่งการให้บริการบางเรื่องก็ใช้เวลานานเกินไป และเทศบาลก็ขาดการประเมินผลกระทบจากการดำเนินงานรวมถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของเทศบาล ประชาชนยังเข้าไม่ถึงข้อมูลที่แท้จริง แม้แต่การประชาสัมพันธ์ก็ยังไม่ทั่วถึง

เทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปัจจุบันนี้มีจำนวน 716 แห่ง จำนวน 20 เทศบาล (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2559 : ออนไลน์) ซึ่งบางแห่งได้รับการยกฐานะมาจากองค์กร

บริหารส่วนตำบลมาเป็นเทศบาลตำบลด้วยองค์ประกอบทางกายภาพ ประชากร และรายได้ ซึ่งในการบริหารจัดการเพื่อดำเนินงานในกิจกรรมพัฒนาด้านต่างๆ ก็ยังมีการร้องเรียนของประชาชนว่าเทศบาลดำเนินงานหรือบริหารจัดการไม่โปร่งใส (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2555 : 34-35) แม้ว่าเทศบาลตำบลในพื้นที่ต่างๆ ได้มีความพยายามในการดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นโดยอาศัยกรอบความต้องการของประชาชนที่ได้มาจากสภาพข้อเท็จจริงที่ปรากฏขึ้นและจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนดำเนินการตามขั้นตอน การดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลและการดำเนินงานตามนโยบายของคณะเทศมนตรีเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียมกันทุกชุมชนแต่ถึงอย่างไรประชาชนในเขตเทศบาลตำบล ก็ยังมีข้อร้องเรียนว่าเทศบาลดำเนินงานล่าช้ามีขั้นตอนในการทำงานมากทำให้ประชาชนที่มาติดต่อราชการเสียเวลา การจัดซื้อจัดจ้างวัสดุอุปกรณ์มีราคาแพงเกินกว่าเหตุและการจัดสรรงบประมาณในด้านต่างๆ ยังมีความรั่วไหลและขาดประสิทธิภาพ (ศูนย์ดำรงธรรม กรมการปกครอง, 2555 : 10)

จากการศึกษาวิจัยของผู้วิจัยพบว่าพบประเด็นในการบริการจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นพื้นที่ที่น่าสนใจมีความหลากหลายในบริบทเชิงพื้นที่ในการที่จะศึกษาเพื่อให้ได้ทราบว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการเทศบาลตำบลผู้วิจัยจึงพิจารณาให้ความสำคัญในการที่จะศึกษาวิจัยเรื่องตัวแบบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยกำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งเป็นประชากรในการศึกษาวิจัยเพื่อทราบถึงสภาพปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเป็นตัวแบบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ และส่งเสริมการพัฒนาของเทศบาลตำบล ให้มีผลสัมฤทธิ์อย่างสูงสุด มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริการประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อสร้างและยืนยันตัวแบบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือคือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการจัดการความรู้ ปัจจัยด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร ปัจจัยด้านสมรรถนะหลัก ปัจจัยด้านธรรมาภิบาลในองค์กร ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ ปัจจัยด้านการตัดสินใจ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ปัจจัยด้านคุณธรรม และจริยธรรม ปัจจัยการมีส่วนร่วม และปัจจัยการทำงานเป็นทีม

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและค้นหาแนวทางการพัฒนาตัวแบบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อพัฒนาเทศบาลตำบลให้มีการบริหารจัดการที่ดีมีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงรอบด้านในภาวะปัจจุบัน ตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานและการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ขั้นตอนของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Approach) เพื่อ ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach) เพื่อสร้างตัวแบบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือและยืนยันตัวแบบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 1

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1) ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 17,009,430คน (ข้อมูลผู้มีสิทธิเลือกตั้ง คณะกรรมการเลือกตั้ง. 2559 : ออนไลน์)

2) กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 727)

3.2 กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2

กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาลตำบล ปลัดเทศบาลตำบล รองปลัดเทศบาลตำบล หัวหน้าสำนักหรือผู้อำนวยการกอง ผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการ จำนวน 20 คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

4. ขอบเขตด้านตัวแปร

4.1 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

4.1.1 ตัวแปรอิสระ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการของเทศบาลตำบล ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือคือ

- 1) ด้านภาวะผู้นำ
- 2) ด้านการจัดการความรู้
- 3) ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร
- 4) ด้านสมรรถนะหลัก
- 5) ด้านธรรมาภิบาลในองค์กร
- 6) ด้านบุคลิกภาพ
- 7) ด้านความรับผิดชอบ
- 8) ด้านการตัดสินใจ
- 9) ด้านการติดต่อสื่อสาร
- 10) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- 11) ด้านการมีส่วนร่วม
- 12) ด้านการทำงานเป็นทีม

4.1.2 ตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จในการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5. ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาตัวแบบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 716 แห่ง ประกอบด้วย 20 จังหวัด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 1

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 17,009,430 คน (ข้อมูลผู้มีสิทธิเลือกตั้ง คณะกรรมการเลือกตั้ง, 2559 : ออนไลน์)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 727)

1.3 กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาลตำบล ปลัดเทศบาลตำบล รองปลัดเทศบาลตำบล หัวหน้าสำนักหรือผู้อำนวยการกอง ผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการ จำนวน 20 คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้การรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 1 เป็นแบบสอบถาม แบ่งออก 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ตำแหน่งระดับการศึกษาหน่วยงานและจังหวัดลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัจจัยการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ ลิเคิร์ท (Likert) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยจัดเรียงเนื้อหา ข้อคำถาม ตามลำดับของปัจจัยที่นำมาศึกษามีจำนวน ทั้งหมด 12 ด้าน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ ลิเคิร์ท (Likert) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน ทั้งหมด 7 ด้าน

3. การหาคุณภาพเครื่องมือวัดที่ใช้ในการวิจัย

การหาคุณภาพเครื่องมือวัดในการวิจัยระยะที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดวิธีการตรวจสอบเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวัด โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1.1 เครื่องมือวัดทุกฉบับได้ผ่านการพิจารณาด้านเนื้อหา ความหมาย และการใช้จากผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความครอบคลุมตามโครงสร้างของเนื้อหา ความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence : IOC) ว่าข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อตัวแบบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบล ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่นำมาศึกษาทั้ง 12 ปัจจัย นั้น เป็นข้อคำถามที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการวิจัยมีความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎีที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ และกำหนดไว้เป็นนิยามศัพท์หรือไม่และตรวจสอบการใช้ถ้อยคำภาษาที่มีความเหมาะสม และสื่อความหมายที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการจะสอบถามหรือไม่ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

3.1.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น และผ่านการตรวจสอบเชิงโครงสร้างและเชิงเนื้อหาแล้วไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 40 คน ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (ริงสรณ์ สิงห์เลิศ, 2551 :141)

3.1.3 จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์อำนาจจำแนกรายข้อใช้เทคนิค (Item Total Correlation) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามได้นั้นเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไปนำข้อมูลที่ได้ตามเกณฑ์มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, lee Joseph, 1970 : 161)

3.1.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญเดิม เพื่อรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จนได้รับความเห็นชอบจึงนำไปจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย เรื่อง ตัวแบบความสำเร็จในการการบริหารจัดการของเทศบาลตำบล ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามมีจำนวนเท่ากับกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยขอหนังสือรับรอง และแนะนำตัวผู้ศึกษาจากคณะรัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือจากผู้ว่าราชการจังหวัด และสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการตรวจสอบสถิติกลุ่มประชากร และเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยแต่งตั้งผู้ช่วยในการวิจัยจำนวน 8 คน เพื่อช่วยเหลือในการจัดเก็บข้อมูลวิจัยโดยเป็นผู้ดำเนินการแจกแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยมีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการวิจัยระเบียบขั้นตอนในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลก่อนที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับมาวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 1 นี้ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดหมวดหมู่และบันทึกคะแนนแต่ละข้อในรูปรหัส (Coding Form) หลังจากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อทดสอบสมมติฐานเชิงทฤษฎีชั่วคราวที่สร้างขึ้นก่อนการวิจัย

5.2 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสถิติวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเส้นตรง (Multiple Linear Regression) เพื่ออธิบายปัจจัยส่งผลกระทบต่อพัฒนาการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (Level of Significant)

การวิจัยระยะที่ 2 เพื่อสร้างและยืนยันตัวแบบความสำเร็จในการการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียด ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 2

1.1 กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายในการวิจัยในระยะที่ 2 ประกอบด้วย ผู้บริหารเทศบาลตำบล ปลัดเทศบาลตำบล รองปลัดเทศบาลตำบล หัวหน้าสำนักหรืออำนวยการกอง ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการ จำนวน 20 คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย

1.1.1 คณะผู้บริหารเทศบาลตำบล	จำนวน 4 คน
1.1.2 ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ	จำนวน 4 คน
1.1.3 ปลัดเทศบาลตำบล	จำนวน 4 คน
1.1.4 รองปลัดเทศบาลตำบล	จำนวน 4คน
1.1.5 ผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้าส่วน	จำนวน 4 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 2 คือ แบบตรวจสอบยืนยัน “Connoisseurship” ตัวแบบความสำเร็จในการการบริหารจัดการของเทศบาลตำบล ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ผู้วิจัยนำผลมาจากการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นร่างในการพิจารณา ในการตรวจสอบยืนยัน “Connoisseurship” เพื่อให้ผู้บริหารเทศบาลตำบล ปลัดเทศบาลตำบล รองปลัดเทศบาลตำบล หัวหน้าสำนักหรือผู้อำนวยการกอง ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการ ทำการวิพากษ์ พร้อมให้คำแนะนำ ตัวแบบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การวิจัยขั้นตอนที่ 2 เป็นการสร้างตัวแบบความสำเร็จในการการบริหารจัดการของเทศบาลตำบล ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยการตอบแบบตรวจสอบยืนยัน “Connoisseurship” โดยผู้บริหารเทศบาลตำบล ปลัดเทศบาลตำบล รองปลัดเทศบาลตำบล หัวหน้าสำนักหรือผู้อำนวยการกอง ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการ ของกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน การเก็บข้อมูลการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 นี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจารณ์และข้อเสนอแนะโดยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าและขอรับข้อเสนอแนะจากบทวิพากษ์ของผู้เชี่ยวชาญ ในส่วนของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าผู้วิจัยได้แบ่งระดับความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ และนำผลจากการเสนอแนะมาปรับปรุงเป็นตัวแบบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และข้อเสนอแนะ พร้อมทำการบันทึกภาพ บันทึกเสียงทุกเนื้อหาแล้วทำการสังเคราะห์ข้อมูลจากการวิจารณ์และข้อเสนอแนะจากการถอดข้อความเพื่อนำมาเทียบเคียงกับบริบทของการวิจัย และปรับปรุงตามการวิจารณ์และข้อเสนอแนะ

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล และการสร้างตัวแบบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อวิจารณ์และข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าและขอรับข้อเสนอแนะจากบทวิพากษ์ของผู้เชี่ยวชาญในส่วนของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าผู้วิจัยได้แบ่งระดับความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ และนำผลจากการเสนอแนะมาปรับปรุงเป็นตัวแบบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลมาจัดทำตัวแบบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.4.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ขั้นตอนที่ 1 มาสร้างตัวแบบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อใช้เป็นร่างในการพิจารณานำมาจัดกลุ่ม (Grouping) สร้างตัวแบบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเป็นรูปแบบในการพิจารณา

2.4.2 การยืนยันรูปแบบ โดยการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบยืนยัน โดยการตรวจสอบยืนยัน “Connoisseurship” และนำผลจากการเสนอแนะมาปรับปรุงเป็น ได้แก่ ตัวแบบการบริหาร

จัดการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยการตรวจสอบยืนยัน “Connoisseurship” เกณฑ์ในการพิจารณาพัฒนาการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งแนวทางการพัฒนาให้ผู้เชี่ยวชาญโดยเลือกคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.50 เพื่อนำมาเขียนเป็นตัวแบบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่อไป

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) และรายด้านอยู่ในมากถึง 12 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ ด้านสมรรถนะหลัก ($\bar{X} = 3.98$) ด้านการติดต่อสื่อสาร ($\bar{X} = 3.94$) และด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 3.93$)

2. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ แบบการเพิ่ม ตัวแปรเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ตัวแปรอิสระ (X) ที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อตัวแปรตาม (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีจำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณธรรมและจริยธรรม (X_{10}) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X_{11}) ปัจจัยด้านสมรรถนะหลัก (X_4) และปัจจัยด้านธรรมาภิบาลในองค์กร (X_5) โดยมีอำนาจในการพยากรณ์ได้ ร้อยละ 89.20 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE_{est}) เท่ากับ 0.186 และมีค่าคงที่ของสมการในรูปคะแนนดิบ (a) เท่ากับ 0.314 สามารถสร้างสมการปัจจัยที่มีผลต่อตัวแปรตาม ในรูปคะแนนดิบ และในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 0.314 + 0.40 X_{10} + 0.105 X_{11} + 0.255 X_4 + 0.151 X_5$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.466 Z_{10} + 0.179 Z_{11} + 0.274 Z_4 + 0.254 Z_5$$

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในมากถึง 12 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ ด้านสมรรถนะหลัก ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งชี้ให้เห็นว่าหน่วยงานของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่รับนโยบายเพื่อการบริหารงาน มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย มีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเพียงพอสำหรับใช้ในงาน บุคลากรของหน่วยงานมีความร่วมมือกันทำงานเป็นทีม มีระบบการปฏิบัติงานที่ชัดเจนผู้บริหารหน่วยงานที่นำเทคนิคการดำเนินงานที่ทันสมัยมาใช้ สอดคล้องกับผลจากวิจัยของฉัตรยุพิน บ่วยเที่ยง (2552) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการโดยหลักธรรมาภิบาลตามการรับรู้ของพนักงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอท่าซ่าง จังหวัดสิงห์บุรี พบว่าระดับการรับรู้ของพนักงานด้านการบริหารจัดการโดยหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอท่าซ่าง จังหวัดสิงห์บุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก พิทักษ์พงศ์ กงการ (2554) ได้วิจัยเรื่องการบริหารเทศบาลเมืองตามหลักธรรมาภิบาลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนใต้ผลการวิจัยพบว่าระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลเมือง ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้ของผู้บริหารเทศบาลเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ปัจจัยด้านคุณธรรมและจริยธรรม (X_{10}) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X_{11}) ปัจจัยด้าน

สมรรถนะหลัก (X_4) และปัจจัยด้านธรรมาภิบาลในองค์กร (X_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีอำนาจในการพยากรณ์ได้ ร้อยละ 89.20 สามารถเขียนให้อยู่ในสมการมาตรฐาน ดังนี้ $Z = 0.466Z_{10} + 0.179Z_{11} + 0.274Z_4 + 0.254 Z_5$ ซึ่งผลการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ปัจจัยด้านคุณธรรมและจริยธรรม ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านสมรรถนะหลัก และปัจจัยด้านธรรมาภิบาล จะเห็นได้ว่าการบริหารงานภาครัฐที่ขาดคุณธรรมและจริยธรรม มักจะก่อให้เกิดปัญหาการทุจริตหรือการคอร์รัปชันที่ส่งผลเสียต่อองค์กรและประชาชนโดยรวมซึ่งสอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการมการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการงานตามภาระหน้าที่โดยยึดหลักการพื้นฐาน 6 ประการได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า และผู้เชี่ยวชาญได้เสนอความเห็นที่สอดคล้องรองลงมา คือ การบริหารงานจะต้องศึกษาสภาพปัญหาตามอัตลักษณ์ของพื้นที่โดยศึกษาวิถีชีวิตของชุมชนและสภาพทางภูมิศาสตร์ ในการกำหนดนโยบายหรือแผนงานต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาตามบริบทของสังคม หรือความต้องการของชุมชนที่แท้จริงและไม่กระทบต่อความเชื่อหรือขนบธรรมเนียมอันดีงามของท้องถิ่น และผู้เชี่ยวชาญได้เสนอความเห็นลำดับถัดไป ควรลดบทบาทของราชการส่วนภูมิภาคหรือส่วนกลางและเพิ่มบทบาทให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งนี้เพื่อให้การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนได้อย่างคล่องตัวและรวดเร็ว สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและการสนองนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นอย่างแท้จริงซึ่งสอดคล้องกับพรพ.อยู่บำรุง (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลโดยรวมร้อยละ 71.10 สำหรับประสิทธิภาพการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลโดยรวมร้อยละ 64.66

3. รูปแบบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่ละปัจจัยที่เป็นประเด็นขององค์ประกอบที่มีผลต่อตัวแบบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า 1) ปัจจัยด้านคุณธรรมและจริยธรรม ควรส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานภายในองค์กรอย่างเป็นธรรมตามบทบาทหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ 2) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนผู้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นตัดสินใจในการบริหารจัดการองค์กรอย่างเท่าเทียม 3) ปัจจัยด้านสมรรถนะหลักส่งเสริมให้บุคลากรได้รับความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ และ 4) ปัจจัยด้านธรรมาภิบาลในองค์กร ควรยึดหลักการมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริการงานโดยยึดหลักนิติธรรมเป็นแนวทางจัดองค์กร สร้างความความตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตนเองสำนึกในความความรับผิดชอบต่อสังคม สอดคล้องกับการวิจัยของ ฉัตรยุพิน บ่วยเที่ยง (2552) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการโดยหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี โดยกำหนดยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาด้านหลักการมีส่วนร่วม 5 ยุทธศาสตร์ คือ (1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย (2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการวางแผน (3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการทำงานและพัฒนางาน (5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน และพิทักษ์พงศ์ กงการ (2554 : 134) ได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะแนวในการปฏิบัติงานในเทศบาลภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้ที่บริการงานตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ ควรยึดหลักการมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริการงานโดยยึดหลักนิติธรรมเป็นแนวทางจัดองค์กร ควรใช้หลักความรับผิดชอบต่อสังคมในการปฏิบัติ โดยมีความตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตนเองสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม ควรใช้หลักนิติธรรมในการสั่งการ ควรใช้หลักนิติธรรมเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตามระเบียบ

กฎหมายและกฎข้อบังคับส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรใช้หลักความโปร่งใส โดยมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนส่วนข้อเสนอแนะในการให้บริการของการปฏิบัติงานในเทศบาลเมืองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้ ได้แก่ ควรนำหลักความรับผิดชอบมาใช้ในการบริการประชาชนที่มาติดต่อ ควรนำหลักการมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานของโครงการรวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรด้านต่างๆ แก่ประชาชน ควรนำหลักการมีประสิทธิภาพประสิทธิผลในการให้บริการประชาชนที่มารับบริการ ควรนำหลักการมีประสิทธิภาพประสิทธิผลในการบริการและควรนำหลักความโปร่งใสในการให้บริการประชาชนให้เข้าใจในชั้นต่างๆ อย่างชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. (2555). รายงานการปฏิบัติงานอำนวยความสะดวกให้ประชาชน. กรุงเทพฯ : อาสารักษาดินแดน.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2559). ธรรมนูญท้องถิ่น ด้วยการมีส่วนร่วมและความโปร่งใส. กรุงเทพฯ : มูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- ฉัตรยุพิน บัวเที่ยง (2552). แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการโดยหลักธรรมาภิบาลตามการรับรู้ของพนักงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- พรเพ็ญ อยู่บำรุง. (2551). การพัฒนาประสิทธิภาพบริหารจัดการเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดสมุทรสาคร. รายงานการศึกษาอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิทักษ์พงศ์ กงการ. (2554). การบริหารเทศบาลเมืองตามหลักธรรมาภิบาลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนใต้. รายงานการศึกษาอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศูนย์ดำรงธรรม กรมการปกครอง. (2555). สภาพพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สวาท ศิริโกมุท. (2547). สังคมวิทยาการพัฒนา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- Yamane, Taro. (1973). Statistics ; An Introductory Analysis. New York : Harper and Row.